

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

BC TOOLBOX

Student-Stakeholder samenwerking II (Dutch)

This document is a teacher manual for a workshop (duration 2.5 hrs) that aims to support students in their collaboration with stakeholders (part II of two). The context for which the workshop has been designed is 'regioleren' which means that students work on real life complex issues aiming at sustainable regional development. Contributing to the issue at hand, requires the collaboration between students and stakeholders from (semi) governmental bodies, NGO's, businesses, etc. The document provides background information on boundary crossing and an elaborate description of the workshop (goals, program, practical details, tips for teachers). The workshop consists of three rounds: 1. Taking stock of the collaboration with stakeholders thus far; 2. Role play on facilitating a (difficult) stakeholder meeting; 3. Organising a (transformative) stakeholder event.

Author(s)

Judith Gulikers, Carla Oonk & Renate Wesselink

Organization/department

Wageningen University; Education and Learning Sciences

Contact details

boundarycrossing@wur.nl

Link to BC/place on taxonomy

BC competence development / Learning materials / Learning Mechanisms / Reflection

BC competence development / Learning materials / Learning Mechanisms / Transformation

User permissions

This work is licensed under a [CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Student-stakeholder workshop 2: Echt samen leren en de regio innoveren

Judith Gulikers, Carla Oonk en Renate Wesselink. Leerstoelgroep Educatie- en competentiestudies, Wageningen Universiteit.
WURKS project "Effectief netwerken in regioleren"

Achtergrond

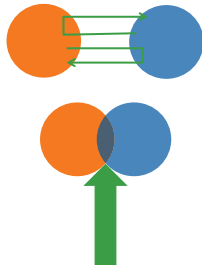
Zou het niet fantastisch zijn om met studenten te werken aan een echt duurzame en innovatieve oplossing voor een (klein of groter) regionaal vraagstuk? Regioleren biedt deze kans! Dat vraagt wel dat studenten echt samenwerken, samen leren en samen kennis creëren met verschillende belanghebbenden in de regio. Daarvoor moeten ze 'elkaars grenzen overbruggen' (= Boundary Crossing; Akkerman & Bakker, 2011). Dat betekent niet alleen "elkaar kennen en gebruiken om zo efficiënt mogelijk tot een resultaat te komen" en "geregeld even afstemmen met de opdrachtgever". Dat betekent "je echt willen verplaatsen in de ander en meedenken met elkaar" en "de intentie hebben samen tot een innovatief en toepasbaar idee te komen waar de regio echt mee aan de slag kan". Workshop 2 gaat daarom over reflecteren en transformeren.

Ondersteunen van student-stakeholder samenwerking

Een serie van twee student-stakeholder workshops leert studenten het maximale te halen uit samenwerking met externe stakeholders. Zo wordt regioleren nog leuker, leerzamer én duurzamer voor de regio!

Workshop 2: Reflecteren en transformeren

Workshop 2 is gericht op de **Reflectie** = elkaar echt begrijpen en willen leren van elkaar. Elkaar versterken.

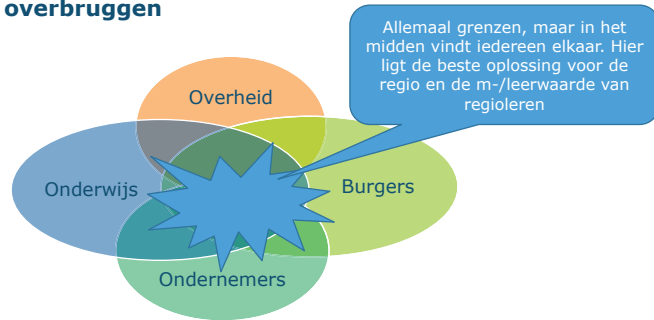

Transformatie = samen tot nieuwe, innovatieve praktijken komen.

Workshopactiviteiten (voorbeelden)

Reflectie	Transformatie
<p><i>Ronde 1</i> Peilmoment Stakeholder-samenwerking</p> <p>Peil de vorm, inhoud en kwaliteit van de stakeholdersamenwerking in jullie project. Voer een gestructureerd gesprek met elkaar. Je kunt de tabel hiernaast als handreiking gebruiken. Het peilingsgesprek moet antwoord geven op de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat hebben we ondernomen om met wie contact te leggen? • Bij welke stakeholder verliep het contact leggen goed en waarom? • Met wie kregen we geen contact en waarom niet? • Wat kunnen we van wie leren en wat niet? • Tegen welke grenzen (of ook wel barrières) en verschillen tussen de stakeholders en ons team lopen we aan? • Waarom zal deze grens bestaan of waarom werpt de stakeholder deze grens op? • Hoe kunnen we die grenzen passeren en tot elkaar komen? 	<p><i>Ronde 3</i> Activeer transitie en/of transformatie</p> <p>Wat is nu eigenlijk transitie en transformatie? Beschrijf één post-it met een definitie en/of begrippen die passen bij transitie (geel) en één post-it voor transformatie (groen). Plak de post-its op de betreffende flappen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neem deel aan een interactief gesprek adhv een PPT presentatie en filmpje van de workshopbegeleider (<i>nb korte powerpoint over transitie en transformatie</i>). • Werk met elkaar aan een concrete strategie die ervoor zorgt dat jullie project meer wordt dan een lade-stuk, ervoor zorgt dat het project gaat leven in het gebied en jullie in de toekomst wellicht ook betrokken houdt. Maak een sprong in de toekomst. Hoe ziet jullie gebied eruit over 10 of 20 jaar en wie voert de regio over welke zaken? • Wat moeten jullie nu doen om daar over 10 of 20 jaar te zijn gearriveerd? Hoe en wanneer organiseer je welke activiteiten in het gebied? Welke hobbels kom je tegen? Hoe zorg je ervoor dat je die hobbels kunt nemen? • Werk één activiteit concreet uit. Wat gaan jullie doen? Wanneer? Wie nodig je uit, wanneer verzend je uitnodigingen en hoe ziet de uitnodiging eruit? Waar vindt de activiteit plaats? Hoe verdelen jullie de voorbereidende en uitvoerende taken? • Zorg ervoor dat jullie je strategie en activiteit kunnen presenteren om 11:15 uur.

Grenzen overbruggen

In het onderwijs vinden we grenzen tussen "praktijken" vaak lastig, maar bekijk het eens op een andere manier: grenzen bieden juist een fantastische mogelijkheid om veel van elkaar te leren en samen tot innovatie te komen.

Welke vragen staan centraal?

Reflectie vragen:

- Wat is mijn perspectief op het vraagstuk?
- Wat zijn de perspectieven van andere stakeholders?
- Wat kunnen we van elkaar leren?
- Hoe kunnen we onze perspectieven aan elkaar verbinden?

Transformatie vragen:

- Als we de regio echt willen veranderen, wat moeten we dan doen?
- Hoe zien wij de toekomst van de regio?
- Wanneer en hoe zal ons idee opgepakt worden en een vervolg in de regio krijgen?

	SH1	SH2	SH3 etc....
Activiteit die is ondernomen om contact te leggen			
Gelukt om contact te leggen (ja/nee) en waarom wel/niet			
Wat leverde het contact op en is dat waardevol voor ons of niet			
Bij wie botsen we op een grens? Wat bepaalt die grens?			
Hoe kunnen we deze grenzen passeren?			
Houden we na het project nog contact en hoe dan?			
Samenvattend: waar staan we als het gaat om de samenwerking?			

Tips en tricks

- Coaching gericht op het expliciet maken van ieders kennis, perspectief en belang is cruciaal om te leren met en van verschillende partijen.
- Prikkel studenten om de stakeholders actief op te zoeken en met hen aan de slag te gaan.
- Denk eens aan je eigen netwerk: activeer stakeholders in je netwerk om actief samen te werken met studenten. Laat hen inzien dat dit hen iets waardevols kan opleveren en denk na over een gezamenlijk vervolg.

Student-stakeholder workshop 2: Op weg naar transformatie

Carla Oonk, Judith Gulikers en Renate Wesselink. Leerstoelgroep Educatie- en competentiestudies, Wageningen Universiteit.
WURKS project "Effectief netwerken in reguleren"

Vooraf (voor de docent)

- Creëer voor jezelf een goed beeld van de stand van zaken in de projectgroepen: hebben de studenten contact met externen? Zo ja, met wie en in welke vorm? Wie hebben ze nog niet in het vizier? Waar kan de samenwerking beter? En, is de intentie van de groep om daadwerkelijk iets nieuws neer te zetten waar de opdrachtgever en/of andere gebruikers iets aan hebben? Is het innovatieve karakter van het product onderwerp van gesprek?
- Bepaal de opzet van de workshop op basis van doelstelling, doelgroep, plek van de workshop in het projectproces en beschikbare tijd. Pas de voorbeeldactiviteiten naar wens aan.
- Maak een groepsindeling. Werk indien van toepassing per projectgroep. Als dat niet aan de orde is, maak dan groepen van 4 a 5 studenten.
- Bereid de benodigde materialen voor (zie onder).
- Bouw ruimte in voor een evaluatie en bedenk hoe je die vormgeeft.

Benodigde materialen

- Workshophandleiding voor iedere student
- PPT transformatie op stick
- 1 flap per groep voor ronde 1 (snel werken? zet de tabel vast op de flap (zie hiernaast)
- 1 flap per groep voor ronde 2
- 2 A3 vellen per groep voor ronde 3
- Flap transformatie en flap transitie (ronde 3)
- Post-its geel (transitie) en groen (transformatie). Beide kleuren ca 5 pp.
- 1 set stiften per groep
- (Behangers)plakband

Waarom deze workshop?

Je hebt inmiddels aardig in beeld wie de stakeholders, ofwel belanghebbenden zijn of kunnen worden in jullie project. Ook hebben jullie al contact gelegd met stakeholders en wellicht gezamenlijke activiteiten met stakeholders ondernomen. Deze workshop helpt je om zoveel mogelijk uit de stakeholdersamenwerking te halen. Dat wil zeggen: samen echt iets 'anders' doen en leren van elkaar. Daarvoor is het nodig eerst te begrijpen waarom de stakeholders reageren zoals ze reageren en waar de grenzen liggen van hun mogelijkheden en die van jullie. Als je dat van elkaar weet, kun je elkaars kennis en kunde beter inzetten om samen echt tot iets nieuws te komen.

Wat levert de workshop jou op?

Aan het eind van de workshop heb je inzicht in:

- wat welke stakeholders kunnen bijdragen aan jullie project (en wat niet);
- wat jullie kunnen leren van de anderen; en de anderen van jullie;
- de hobbels (ook wel grenzen) die verdere samenwerking bemoeilijken;
- hoe je hobbels in de samenwerking kunt verminderen;
- wat transitie en wat transformatie is;
- hoe jullie met jullie project tot transitie en/of transformatie kunnen komen;
- wat jullie willen doen en moeten organiseren om de eerstvolgende stakeholder ontmoeting een succes te laten worden.

Het programma (een voorbeeld)

08.30	Welkom en introductie "Op weg naar transformatie"
08:45	Ronde 1. Peilmoment stakeholder samenwerking
09:15	Plenaire terugkoppeling
09:30	Ronde 2. Faciliteer een stakeholdermeeting
10:00	Ronde 3. Op weg naar transformatie; een bijeenkomst die staat!
11:00	Presentatie en discussie van de ideeën voor jullie evenementen
11:15	Terugblik op de workshop
11:30	Afsluiting.

Ronde 1. Peilmoment stakeholdersamenwerking

Peil de vorm, inhoud en kwaliteit van de stakeholdersamenwerking in jullie project. Voer een gestructureerd gesprek met elkaar. Je kunt de uitgereikte tabel (zie voorzijde poster voor voorbeeld) als handreiking gebruiken.

Het peilingsgesprek moet antwoord geven op de volgende vragen:

- Wie zijn de stakeholders?
- Wat hebben we ondernomen om met wie contact te leggen?
- Bij welke stakeholder verliep het contact leggen goed en waarom?
- Met wie kregen we (nog) geen contact en waarom niet?
- Wat kunnen we van wie leren en wat niet?
- Tegen welke grenzen (of ook wel barrières of hobbels) en verschillen tussen de stakeholders en ons team lopen we aan?
- Waarom zal deze grens bestaan of waarom werpt de stakeholder deze grens op?
- Hoe kunnen we die grenzen passeren en tot elkaar komen?
- Met wie houden we na het project nog contact? Waarover?
- Hoe gaan we er al tijdens ons project voor zorgen dat we straks kunnen voortbouwen op onze contacten?

Ronde 2. Faciliteer een stakeholdermeeting

We houden met elkaar een stakeholder ontmoeting gefaciliteerd door jullie. Jullie kunnen zelf kiezen welke casus je als vertrekpunt neemt. Kies voor een stakeholderontmoeting die je zelf hebt meegemaakt en naspeelt of een bijeenkomst die er binnenkort aankomt.

1. Zet samen doel en inhoud van een stakeholderbijeenkomst neer. Zorg ervoor dat er lekker wat tegenstrijdigheden (grenzen, barrières) te overbruggen zijn.
2. Verdeel de rollen (1.Facilitator; 2.Assistent facilitator; 3. Stakeholders cq genodigden)
3. Bereid je voor op je rol.

De facilitator en zijn/haar assistent bedenken goed welk doel ze voor ogen hebben en hoe ze dat denken te bereiken. Als facilitator in dit rollenspel leer je begrip op te brengen voor de perspectieven van anderen, en daar adequaat op voort te bouwen. Verbinden is het sleutelwoord. De stakeholders zetten hun "grenzen" zo scherp mogelijk neer. Uitspraken als "ik wil dat niet", "ik begrijp dat niet", "dat kan niet" vliegen over de tafel.

4. Stel de tafels, stoelen en andere materialen op zoals je deze in het echt ook zou willen opstellen.
5. Houd de bijeenkomst.
6. Na afloop van jullie bijeenkomst blikken we terug, wisselen ervaringen uit en verzamelen tips voor het voorbereiden en uitvoeren van een stakeholder-bijeenkomst.

Vragen die je jezelf kunt stellen tijdens de stakeholdermeeting:

- Wat kan ik leren van de verschillende stakeholders? En wat niet?
- Wat kan de ander leren van mij?
- Hoe zorg ik ervoor dat ik begrip wat de verschillende stakeholders weten, bedoelen en willen?
- Wat vraag ik een betrokken stakeholder om erachter te komen waarom hij/zij op een bepaald manier redeneert of bijvoorbeeld een bepaald standpunt blijft verdedigen?
- Wat vraag ik aan wie om erachter te komen wat twee of meer stakeholders onderling voor elkaar betekenen, hoe ze samen optrekken of elkaar juist in de weg staan in het proces vanwege conflicterende belangen?
- Ik leer van jou, jij leert van mij. Hoe kunnen we samen, met gebruikmaking van wat we van elkaar weten, verder komen?
- Welke mogelijke oplossingen kunnen we samen bedenken om verschillen in belangen/perspectieven te overbruggen en samen tot oplossingen te komen?
- Wat spreken we met elkaar af over vervolcontact?

Ronde 3. Activeer transformatie

1. Wat is nu eigenlijk transitie en transformatie? Beschrijf één of meer gele post-its met een definitie en/of begrippen die passen bij transitie en één of meer gele post-its voor transformatie (groen). Plak de post-its op de betreffende flappen.
2. Neem deel aan een interactief gesprek over transitie/transformatie adhv een PPT presentatie en filmpje van de workshopbegeleider (PPT op aanvraag verkrijgbaar).
3. Werk met elkaar aan een concrete strategie die ervoor zorgt dat jullie project meer wordt dan een lade-stuk; ervoor zorgt dat het project gaat leven in het gebied en jullie in de toekomst wellicht ook betrokken houdt. Maak daarvoor eerst een denkbeeldige sprong in de toekomst. Hoe ziet jullie projectlocatie eruit over 5, 10 of 20 jaar en wie voert de regie over welke zaken?
4. Wat moeten jullie nu doen om daar over 5, 10 of 20 jaar te zijn gearriveerd? Hoe en wanneer organiser je welke activiteiten in het gebied? Welke hobbels kom je tegen? Hoe zorg je ervoor dat je hobbels kunt nemen?
5. Werk één activiteit concreet uit bv een slotevenement.
Wat willen jullie bereiken? (denk hierbij aan wat je bij bovenstaande punten hebt genoemd (geen lade-stuk worden enzo)). Wat gaan jullie doen? Wanneer? Wie nodig je uit? Waar vindt de activiteit plaats? Wanneer verzend je uitnodigingen en hoe ziet de uitnodiging eruit? Hoe verdelen jullie de voorbereidende en uitvoerende taken?
6. Zorg ervoor dat jullie je strategie en activiteit kunnen presenteren om 11:00 uur.

Workshop Student-Stakeholder samenwerking II (Dutch)

Boundary crossing illustrations

Guido Bootz (guido@merkactivisten.nl)

Merkactivisten (www.merkactivisten.nl)

Graphic design of documents

Nicolette Tauecchio (info@nicniq.nl)

Nicniq (www.nicniq.nl)